

Drempelgebed

Gij Eeuwige,
Gij toch zo menselijk nabij,
Gij weet wat ons bezielt,
ten goede en ten kwade.
Gij weet wat ons benauwt,
ten dode toe.

Gij kent de weg
in onherbergzaam land
Gij ziet voorbij
de bergen en woestijnen.
Gij die ons verre overstijgt,
laat ons in Christus toch
de weg naar vrede vinden.
Amen.

Lied

Veel mensen moeten vluchten

Veel mensen moeten vluchten
- zo wordt aan ons gemeld –
Zij hebben veel te duchten
Van oorlog en geweld.
Om 't vege lijf te redden
Verlaten zij hun land.
Zij zwerven langs de wegen
Hun have in hun hand.

Zij trekken over grenzen
Op zoek naar veiligheid.
Maar in elk land zijn mensen
Die zijn hen liever kwijt.
Dus stopt men hen in kampen
Als onderdak een tent.
Daar moeten zij maar wachten.
De wereld denkt: dat went.

Ook Jezus moest eens vluchten
Voor een gewisse dood.
Herodus zei te duchten
Een koning, klein maar groot.
Hem had ik willen helpen
Als 'k toen maar had geleefd.
Zijn tranen willen stelpen
Wie niet, die om Hem geeft.

Gaat vluchtelingen tegen!
Zoals de Heer gebood
Zoekt hen op langs de wegen
En brengt hun van ons brood.
Wilt hun weer toekomst geven
Weer uitzicht en weer moed.
't Is Christus, in hun leven,
Die vraagt wat u nu doet.

Lied

Hier wordt een land gezocht

Hier wordt een land gezocht
Waar wij gelijken zijn
Niemand apart
En geen kleuren die er meer zijn.

Hier wordt de tijd verhaast
Dat wij elkaar verstaan,
Handen die wenken
En ogen die open gaan.

Hier wordt een stem gehoord
Die nog niet klinken mag:
Mensen die hopen op
Ooit hun bevrijdingsdag.

Hier staat een tafel
Waaraan ons wordt voorgedaan,
Hoe wij genezen van
Heersen en misverstaan.

Hier is het woord van Hem
Die ons geschapen heeft:
'Waar is je broeder,
De mens die jou nodig heeft?'

Tekst

Abraham: Mijn naam is Abraham. Recentelijk zijn we hier gekomen in Kanaan, een vreemd land. We hebben nog wel enkele bezittingen, maar we hebben hier geen familie die voor ons kan zorgen als we dit niet langer zelf kunnen. Thuis hadden we een hele grote familie. God riep ons naar hier. Hebben de mensen hier daar begrip voor? Kunnen wij er op rekenen dat zij voor ons op zullen nemen in hun kring of zien ze ons veel meer als problematische vreemdelingen die ze weigeren?

Protest: Neen, geen denken aan. Waar zouden we heengaan als alle oude mensen die niet kunnen werken hier heen komen. Moeten wij voor hen de oude dag verzekering zijn? Wij hebben jullie niet gewaagd naar hier te komen. Zoek het zelf maar uit, maar zonder ons.

Jacob: Mijn naam is Jacob. Ik ben gevlucht omdat ik mezelf behoorlijk in de problemen heb gebracht. Ik kan niet terug gaan, want mijn broer zou me vermoorden. Nu ben ik in een vreemd land. Kan ik rekenen op de mensen hier? Zullen ze me werk geven? Zullen ze me fair behandelen? Of zullen ze me links laten liggen?

Protest: Zorg maar dat je ergens anders heen kunt gaan. Wij hebben normen en waarden hier en we willen niets te maken hebben met types zoals jij. Wie weet waartoe jij in staat bent, niemand van ons voelt zich meer veilig als jij hier bent.

Jozef: Mijn naam is Jozef. Mijn broers hebben me verkocht. Ze waren me vijandig gezind, maar ik moet toegeven ik had een goed leven op hun kosten. Nu leef ik hier met ene Potifar. Zijn vrouw vertelt rare verhalen over mij. Zal Potifar mij geloven? Of zal men mij beschuldigen alleen maar omdat ik een vreemde ben?

Protest: Je kunt niet van ons verwachten dat wij je zomaar geloven. We hebben veel slechte ervaringen met allochtonen. Als je aan heel veel voorwaarden voldaan hebt dan zullen we eens zien.

Mozes: Mijn naam is Mozes. Ik wil vechten voor de vrijheid van mijn volk. Ik heb een Egyptenaar dood geslagen. Dat was moord, politieke moord. Nu leef ik hier als een vluchteling. Hoe zal het me hier vergaan?

Protest: Politieke moord, dat is de laatste strohalm. Hier is geen plaats voor moordenaars. Wij zullen je onder geen enkele voorwaarde hier toelaten.

Ruth: Mijn naam is Ruth. Ik kwam hier naar Bethlehem met mijn schoonmoeder Naomi. Wij zijn weduwes en hebben geen kinderen en geen geld. Waar kunnen we hier van leven. Naomi kan niet meer werken. Zal iemand mij helpen zodat ik voor ons beiden de kost kan verdienen?

Protest: Ja, zijn wij de vluchtplaats van de hele wereld, we hebben genoeg aan onze eigen armen.

Daniel: Mijn naam is Daniel. Mijn vrienden en ik hebben een ander geloof en andere gewoonten dan de mensen hier. Zullen ze dat accepteren.

Protest: Jullie zijn vreemdelingen, en je zult je moeten integreren en je aanpassen. Waarom moeten vreemdelingen zich altijd anders blijven gedragen.

Maria: Mijn naam is Maria. Ik ben naar Betlehem gekomen, samen met mijn man Jozef. Wij hebben dringend behoefte aan een accommodatie voor een tijdje. Ik sta op het punt te bevallen en heb een warme kamer nodig en een bedje voor mijn kind. Wij zijn arm. Zal iemand ons helpen?

Protest: Nou, laat ik het maar direct zeggen, hier krijg je niets voor niets. Ook een autochtoon kan niet ergens wonen zonder er voor te betalen. Ja, we kennen jullie soort, geen cent te maken, maar wel kinderen op de wereld zetten. En daar moet onze samenleving dan voor betalen.

Jozef: Mijn naam is Jozef. Ik ben hals over kop gevlucht met mijn vrouw Maria en mijn zoon Jezus. Koning Herodus wil het kind vermoorden. Nu staan we aan de grens, wat zal er gebeuren, sturen ze ons terug?

Protest: Wij willen geen politieke moeilijkheden met Herodus, en dat zouden we kunnen krijgen als we jullie hier binnen laten.

Tekst

Wie alleen loopt raakt de weg kwijt

Alleen uit de gemeenschap komt de wijsheid.
Eén hand alleen kan geen touw om een bundel knopen.
Wie dan valt heeft niemand om haar te helpen.
Wie dan schreeuwt, heeft niemand die haar hoort.

Wie alleen loopt, gaat gebukt onder haar last.
Niemand deelt haar vreugde of verdriet.
Wie alleen loopt raakt de weg kwijt.

Ze heeft twee voeten, en slechts twee armen.
Maar in de gemeenschap heeft ieder duizend handen,
Heeft ieder duizend voeten,
Loopt niemand ooit alleen.

Patricia Kayo, Kameroen

DOOR DE WERELD GAAT EN WOORD

Jan Wit Wim ter Burg

(a) l. Door de we-reld gaat een woord en het drijft de men-sen voort:
"Breek uw tent op, ga op reis naar het land dat Ik u wijs."

Refrein:

He-re God wij zijn vervreemden door te luist'-ren naar uw stem.
Breng ons saam met uw ontheemden naar het nieuw Je-ru - za - lem.

Door de wereld gaat een stoet,
die de ban brak van het bloed.
Die bij wat op aarde leeft
nu geen burgerrecht meer heeft.
Refrein

Door de wereld klinkt een lied
tegen angsten en verdriet,
tegen onrecht, tegen dwang
richten pelgrims hun gezang.
Refrein

Velen, die de moed begaf
blijven staan, of dwalen af.
Hunk'rend naar hun oude land.
Reisgenoten, grijp hun hand.
Refrein

Door de wereld gaat een woord
en het drijft de mensen voort
"Breek uw tent op, ga op reis
naar het land dat ik u wijs."
Refrein

Uit: *Instemmen*. Boekencentrum, BKV, IZB, 1981.

Gebeden

Voor de vreemdelingen

Heer Jezus,
U bent een vreemdeling geweest
als Kind in Egypte
als Man tussen de vijandschap van uw volk
als Man van Smarten.
Dus U weet wat het is
als je vervolgd wordt
als je ontheemd bent
als je ontrecht bent
en je toevlucht moet zoeken
bij vreemden in een vreemd land.
Leer ons wat ontferming is
niet een beetje welwillendheid.
Leer ons wat medeleven is
niet een beetje liefdadigheid.
Leer ons wat gerechtigheid is
niet een beetje fatsoen.

Sipke van der Land
Uit: Groot Gebedenboek

Gebed

Nu is het een goed moment om elkaar de hand te reiken,
Nu is het goede moment om de vrede onder mensen te dienen,
Nu is het goede moment om met elkaar te bouwen aan een klimaat
Waarin de vreemdeling welkom is.

Bidden we dan ook:

Allen: Heer Jezus,
U spreekt ons aan op onze gastvrijheid,
U wekt ons om barrières te laten vallen.
Maak ons mild en open
Om geen mens uit te sluiten
Zo bidden wij U die uw leven gegeven heeft voor allen en ieder,
U die leeft in eeuwigheid. Amen.

100. De steppe zal bloeien

m. Antoine Oomen

De step-pe zal bloei - en.

De step-pe zal la - chen en jui - chen.

De rot - sen die staan van - af de da - gen der schep - ping, staan vol wa - ter, maar dicht, de rot - sen gaan o - pen.

Het wa - ter zal stro - men, het wa - ter zal tin - te - len, stra - len, dor - sti - gen ko - men en drin - ken, de step - pe zal drin - ken.

De step - pe zal bloei - en.

De step-pe zal la - chen en jui - chen.

2. De ballingen keren.
Zij keren met blinkende schoven.
Die gingen in rouw
tot aan de einden der aarde,
één voor één, en voorgoed,
die keren in stoeten.
Als beken vol water,
als beken vol toesnellend water,
schietsend omlaag van de bergen,
als lachen en juichen.
Die zaaiden in tranen,
die keren met lachen en juichen.

3. De dode zal leven.
De dode zal horen: nu leven.
Ten einde gegaan
en onder stenen bedolven:
dode, dode, sta op,
het licht van de morgen.
Een hand zal ons wenken,
een stem zal ons roepen: Ik open
hemel en aarde en afgrond
en wij zullen horen.
En wij zullen opstaan
en lachen en juichen en leven.

Uit: Zolang er mensen zijn. 100 liederen voor de eredienst. Huub Oosterhuis. Kok, Kampen. 1993.

Wegzending en zegen

Laten wij van hier gaan,
Als getuigen van vrede,
Als apostelen van hoop,
Als profeten van gerechtigheid,
Hoe klein en bang we ook zijn,
Want we mogen gaan met de zegen van God, de Ene,
Die de gehele wereld in zijn handen draagt,
Die de gehele wereld onder haar vleugels koestert.
Zo zegene ons Vader, Zoon en Heilige Geest:
De genade van onze Heer Jezus Christus
En de liefde van God en de gemeenschap van de Heilige Geest
Zij met ons allen.
Amen

De vreemdeling in ons midden

De dienst vandaag is een diaconale viering met als thema '*De vreemdeling in ons midden*', en tot stand gekomen in samenwerking met het Interkerkelijk Platform Kerk en Vluchteling Wijchen e.o. Na de viering zal er een powerpointpresentatie te zien zijn over de activiteiten van het platform en is er gelegenheid om informatie te krijgen over o.a. de laatste landelijke ontwikkelingen wat betreft het vreemdelingenbeleid, de afhandeling van het pardon, de rol van de kerken en welk "steentje" het platform probeert bij te dragen. In de hal worden een aantal panelen opgesteld over het 25 jarige werk van INLIA, waar wij als charterkerk meeverbonden zijn. Het koffiedrinken zal vandaag **na** de dienst zijn.

Wanneer wij spreken over de vreemdeling in ons midden, is de eerste aan wie de bijbel denkt.... God zelf. Wie is God eigenlijk? 't Is een vreemdeling zeker, die verdwaald is zeker en die je 'eens even' zult vragen naar zijn naam. Wie is God eigenlijk?

'Gij zijt voorbijgegaan, // een steekvlam in de nacht.

De vonken van uw naam // zijn ogen in ons hart.

In flarden hangt uw woord // om onze wereld heen,

wij leven in U voort, // wij zijn met U bekleed.' (gezang 491:1)

God wordt vergeleken met een vreemdeling die op bezoek komt bij Abraham, en bij Jeremia als iemand die er niet echt bij hoort: *Waarom zijt Gij geworden als een vreemdeling in het land, als een reiziger die afbuigt om te overnachten? Waarom zijt ge geworden als een beduusd man, als een held, die niet in staat is te bevrijden? En toch zijt ge temidden van ons, JHWH, uw Nama is toch over ons uitgeroepen! Laat ons niet liggen!* (Jer.14,8-9)

En zoals God de vreemdeling is, die wij niet kunnen zien, laat staan grijpen, zijn zo ook niet alle mensen vreemdelingen en bijwoners op de aarde? Leviticus 25,23: *En het land zal niet voor altijd verkocht worden, want het land is van Mij, en gij zijt vreemdelingen en bijwoners bij Mij.* En in 1 Kronieken 29,25: *Voorwaar, wij zijn vreemdelingen en bijwoners voor uw aangezicht, gelijk al onze vaders; als een schaduw zijn onze dagen op aarde, zonder hoop.* Zie ook Efeze 2,19 en Hebr. 11,13 en 1 Petrus 2,11. Jezus scherpt deze gedachtengang radicaal aan in zijn eindrede in Mt. 25. Het zegt alles over onze omgang met God, en in God met de naaste. Want God komt alleen in beweging door onze omkering naar onze naaste. Daarover gaat het in de overweging vandaag.

Een gezegende dienst,

ds. Marco Luijk

VOORBEREIDING

Muziek

Lied *SINGAMASOJA* (820)
Traditioneel ANC-lied uit Zuid-Afrika

Soja, soja, ka luthuli.
Soja ka luthuli.
 Singamasoja ka luthuli,
 Singamasoja ka luthuli.
Naphi, naphi,
Aphosing ayayo,
Si beno bufa kazi.

Lied *Amadolo* (826)

Amadolo
Amadolo am'ayagexa.
Andi khumbula ngelizwe lethu.
Sinje umoy'ubuhlungu,
I Africa izwe lethu.
Mijn knieën knikken als ik aan ons land denk.
Ons land, zo zijn wij, onze geest is bedroefd.
Dit land van ons, Afrika, ons land.

Bawophula,
Bawophula moyawam abamhlope.
Abasavumi ngelizwe lethu.
Sinje umoy'ubuhlungu,
I Africa izwe lethu.
De blanke mensen hebben onze geest gebroken
De blanke mensen, ze willen ons land niet teruggeven.
Ons land, zo zijn wij, onze geest is bedroefd.
Dit land van ons, Afrika, ons land.

Begroeting en mededelingen door de ambtsdrager

Gebed van toenadering

Lied: psalm van de zondag 122: 1, 2, 3 (Liedboek)

Groet en bemoediging

- v. De HEER zal bij u zijn.
a. DE HEER ZAL U BEWAREN.
v. Onze hulp is in de naam van de Heer,
a. DIE HEMEL EN AARDE GEMAAKT HEEFT.
v. Die trouw is tot in eeuwigheid
a. EN NIET LAAT VAREN HET WERK VAN ZIJN HANDEN.

Wij gaan zitten

Lied bij wijze van **kyrie** *NOBODY KNOWS* (228)

Refrein:

Nobody knows the trouble I've seen,
Nobody knows, but Jesus.
Nobody knows the trouble I've seen,
Glory, hallelujah!

1. Sometimes I'm up, sometimes I'm down,
Oh, yes Lord
Sometimes I'm almost to the ground,
Oh, yes Lord.
2. I never shall forget that day,
Oh, yes Lord
That Jesus washed my sins away,
Oh, yes Lord

Loflied gezang 255(Liedboek voor de kerken)

DE HEILIGE SCHRIFT

Gebed van de zondag

v. door Christus, onze Heer.
allen AMEN.

Schriftlezing uit Leviticus 19: 33-34

NBV

33 Iemand die als vreemdeling in jullie land verblijft, mag je niet onderdrukken. 34 Behandel vreemdelingen die bij jullie wonen als geboren Israëlieten. Heb hen lief als jezelf, want jullie zijn zelf vreemdelingen geweest in Egypte. Ik ben de HEER, jullie God.

Verhaal uit de praktijk

Ik ben Nahid

Lied Wonen overal wonen, nergens thuis

Tussentijds 115

1. Wo - nen o - ver - al ner - gens thuis
aar - de mijn aar - de mijn moe - ders huis
val - len - de ster - ren de schim van de maan
men - sen die op - staan en le - ven gaan -
men - sen veel ge - luk.

2. Wonen overal even thuis
handel en wandel en huis na huis
loven en bieden op waarheid en waan
wagen en winnen en verder gaan -
mensen veel geluk.
3. Wonen overal bijna thuis
aarde mijn hemel mijn vadershuis
stijgende sterre de lach van de maan
mensen die dromend een stem verstaan -
mensen veel geluk.

t. H. Oosterhuis / m. Suze Naaje

Schriftlezing uit Matteüs 25

NBV

31 Wanneer de Mensenzoon komt, omstraald door luister en in gezelschap van alle engelen, zal hij plaatsnemen op zijn glorierijke troon. 32 Dan zullen alle volken voor hem worden samengebracht en zal hij de mensen van elkaar scheiden zoals een herder de schapen van de bokken scheidt; 33 de schapen zal hij rechts van zich plaatsen, de bokken links. 34 Dan zal de koning tegen de groep rechts van zich zeggen: "Jullie zijn door mijn Vader gezegend, kom en neem deel aan het koninkrijk dat al sinds de grondvesting van de wereld voor jullie bestemd is. 35 Want ik had honger en jullie gaven mij te eten, ik had dorst en jullie gaven mij te drinken. Ik was een vreemdeling, en jullie namen mij op, 36 ik was naakt, en jullie kleedden mij. Ik was ziek en jullie bezochten mij, ik zat gevangen en jullie kwamen naar mij toe." 37 Dan zullen de rechtvaardigen hem antwoorden: "Heer, wanneer hebben wij u hongerig gezien en te eten gegeven, of dorstig en u te drinken gegeven? 38 Wanneer hebben wij u als vreemdeling gezien en opgenomen, u naakt gezien en gekleed? 39 Wanneer hebben wij gezien dat u ziek was of in de gevangenis zat en

zijn we naar u toe gekomen?" 40 En de koning zal hun antwoorden: "Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijksten van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor mij gedaan." 41 Daarop zal hij ook de groep aan zijn linkerkant toespreken: "Jullie zijn vervloekt, verdwijn uit mijn ogen naar het eeuwige vuur dat bestemd is voor de duivel en zijn engelen. 42 Want ik had honger en jullie gaven mij niet te eten, ik had dorst en jullie gaven me niet te drinken. 43 Ik was een vreemdeling en jullie namen mij niet op, ik was naakt en jullie kleedden mij niet. Ik was ziek en zat in de gevangenis en jullie bezochten mij niet." 44 Dan zullen ook zij antwoorden: "Heer, wanneer hebben wij u hongerig gezien of dorstig, als vreemdeling of naakt, ziek of in de gevangenis, en hebben wij niet voor u gezorgd?" 45 En hij zal hun antwoorden: "Ik verzeker jullie: alles wat jullie voor een van deze onaanzienlijken niet gedaan hebben, hebben jullie ook voor mij niet gedaan." 46 Hun staat een eeuwige bestraffing te wachten, de rechtvaardigen daarentegen het eeuwige leven.'

Lied *Wij bijeen* (311)

Refrein: Iedereen, vreemdeling, vriend zijn één
raken in brand van zijn Geest,
bouwen een wereldwijd feest.
Allemaal spreken dezelfde taal,
vinden elkaar in zijn Geest op dat feest!

1. Wij bijeen, net als toen, /
vragen God dat Hij stormenderhand,
ook met ons weer zal doen
wat Hij deed in die stad van dat land:
weer vrijuit gaan leven / opnieuw open gaan.
2. Als een vuur in het veld,
grijpt de Geest om zich heen in dat land,
en gedood met geweld
wordt zijn faam als een uitslaande brand:
vuur vlamt in de harten / en zal warmte zijn.
3. Spreken wij, net als daar,
taal van liefde geënt op zijn woord,
dan verstaan wij elkaar
en wordt ieder van harte gehoord.
Blij wondere woorden, / 't is Gods eigen taal!

Overweging

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in God die liefde is
en die de aarde heeft toevertrouwd aan alle mensen.
Ik geloof in Jezus Christus
die gekomen is om heel te maken
en ons te bevrijden van alle onderdrukking.
Ik geloof in de Geest van God
die werkt in en door allen
die zich toekeren naar de waarheid.
Ik geloof in de gemeenschap van gelovigen
die geroepen is tot dienst aan alle mensen.
Ik geloof in de belofte van God,
dat Hij uiteindelijk zal vernietigen de macht van het kwaad in ons allen
en dat Hij zal oprichten
het rijk van gerechtigheid en vrede voor heel de mensheid.
Amen.

Lied *Licht dat terugkomt, hoop die niet sterven wil, vrede die bij ons blijft*

The image shows two staves of musical notation in G major (one sharp) and 4/4 time. The first staff contains the melody for the first two lines of the hymn: 'Licht dat te - rug - komt. Hoop die niet ster - ven wil.' The second staff contains the melody for the final line: 'Vre - de die bij ons blijft.' The lyrics are written below the notes.

Onze Vader *gezongen*

toonsetting: Gert Landman
tekst: Nieuwe Bijbelvertaling

On-ze Va - der in de he - mel, laat uw naam ge-hei- ligd wor- den,
laat uw ko nink rijk ko - men en uw wil ge-da-an wor-den op
aar - de zo - als in de he - mel. Geef ons van-daag het
brood dat wij no-dig heb-ben. Ver-geef ons on-ze schul-den, zo -
als ook wij heb-ben ver - ge - ven wie ons iets schul-dig was.
En breng ons niet in be-proe - ving, maar red ons uit de
greep van het kwaad. Want aan u be-hoort het ko-ning-schap, de
macht en de ma-jes-teit tot in eeu wig-heid. A - men.

ZENDING EN ZEGEN

Wij gaan staan

Slotlied

Komen ooit voeten gevleugeld

TT 216 Melodie gezang 434 tekst Huub Oosterhuis

Komen ooit voeten gevleugeld
Mij melden de vrede,
Daalt over smeulende aarde
De dauw van de vrede,
Wordt ooit gehoord
Uit mensen monden dat woord:
Wij zullen rusten in vrede.

Dan zal ik huilen en lachen
En drinken en slapen;
Dromen van vluchten en doden
En huiv'rend ontwaken.
Maar niemand vlucht,
Nergens alarm in de lucht
Overal vrede geschapen.

Dan zal ik zwaaien naar vreemden
Zij zullen mij groeten,
Wie was mijn vijand?
Ik zal hem
In vrede ontmoeten.
Dan zal ik gaan
Waar nog geen wegen bestaan:
Vrede de weg voor mijn voeten

Zegen

v. De Eeuwige zij voor je om de weg te wijzen.
De Eeuwige zij achter je om je in de armen te sluiten
en om je te beschermen tegen gevaar,
de Eeuwige zij onder je om je op te vangen wanneer je dreigt te vallen,
de Eeuwige zij in je, om je te troosten als je verdriet hebt,
Hij omgeve je als een beschermende muur, wanneer anderen over je heen
vallen,
de Eeuwige zij boven je om je te zegenen.
Zo zegene je de Eeuwige, vandaag, morgen en tot in eeuwigheid.
a. AMEN (*gezongen, 3x*)

Lied Catena zingt *ERILE* (827)
Vrijheidslied ANC

Erile)
Erile baboye la haye)
Bathologé Mozambique) 2x
Banyologé la Zimbabue)
Maburu arobelsé)

Bazuka
Bazukayabulaya bazukayabulaya 3x
Bazukayabulaya Motho